Emil Łobodziński
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

MOŻLIWOŚĆ POŚREDNIEGO INWESTOWANIA NA GIEŁDOWYM RYNKU FINANSOWYM AZJI I PACYFIKU Z PUNKTU WIDZENIA POLSKIEGO PODMIOTU INDYWIDUALNEGO

Wstęp

W ostatnich latach coraz więcej uwagi poświęca się inwestowaniu w krajach regionu Azji i Pacyfiku. Dotyczy to zwłaszcza Chin oraz Indii jako tych państw, które wchodzą w skład tzw. krajów BRIC (Brazylia, Rosja, Indie, Chiny). Jak zaznacza Ferreira (2008), zainteresowanie lokowaniem kapitału w tych krajach wynika z ich potencjału do szybkiego rozwoju gospodarczego, co przekłada się na rozwój rynku finansowego w danym kraju, a tym samym rosnące kursy akcji przedsiębiorstw zarejestrowanych w tych państwach i notowanych na lokalnych giełdach papierów wartościowych. Celem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie możliwości polskiego podmiotu indywidualnego w zakresie inwestycji na rynkach krajów azjatyckich. Zbadane zostały te instrumenty finansowe, do których dostęp mają podmioty indywidualne na rynku krajowym, przede wszystkim giełdowym. Ze względu na to, że liczba i rodzaje dostępnych instrumentów podlegają dynamicznym zmianom, badanie w istotnej części jest oparte na aktualnych źródłach rynkowych.

1. Podmioty oraz formy inwestowania na rynku międzynarodowym

Na rynku międzynarodowym, podobnie jak na krajowym, występują zarówno podmioty indywidualne, jak i instytucjonalne. Przy tym udział podmiotów indywidualnych w inwestycjach zagranicznych jest znacznie niższy niż w przypadku inwestycji krajowych. Jednocześnie w przypadku inwestycji zagranicznych, oprócz

typowych podmiotów instytucjonalnych, jak fundusze inwestycyjne czy banki, istotnym podmiotem są także przedsiębiorstwa.

W zakresie form inwestowania za granicą wyróżnia się bezpośrednie inwestycje zagraniczne oraz inwestycje portfelowe. Z punktu widzenia inwestora indywidualnego, inwestowanie za granicą dotyczy przede wszystkim inwestycji portfelowych. Mogą one być dokonane, podobnie jak na rynku krajowym, bezpośrednio lub poprzez instytucje. W teorii finansów wskazuje się na korzyści, jakie wynikają z lokowania kapitału na rynku nie tylko krajowym, ale także zagranicznym. Zalicza się do nich przede wszystkim dywersyfikację ryzyka poprzez nabywanie aktywów w wielu różnych krajach (Reilly i Brown 2001). Lokowanie kapitału na rynku międzynarodowym pozwala również na osiąganie wyższych stóp zwrotu przy zadanym ryzyku bądź obniżeniu ryzyka przy zadanej stopie zwrotu (Francis 2000).

Podmioty indywidualne dokonują inwestycji zagranicznych głównie w formie pośredniej. Jak wskazują Solnik i McLeavey (2009), pozwala to na zminimalizowanie różnego rodzaju ryzyka związanego np. z dostępem do informacji, kosztami transakcyjnymi, regulacjami prawnymi, zagranicznymi przepisami podatkowymi czy brakiem znajomości rynku danego kraju. Warto jednak zauważyć, że inwestorzy nadal są narażeni na ryzyko walutowe.

Wydaje się, że do najważniejszych form inwestowania pośredniego, dostępnego dla podmiotów indywidualnych za granicą zaliczyć można:

- certyfikaty i jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych krajowych i zagranicznych;
- Exchange Traded Funds(tzw. ETF);
- fundusze hedge;
- akcje spółek zagranicznych notowane na krajowej giełdzie papierów wartościowych, np. ADR w USA.

Najczęściej spotykaną formą inwestowania zagranicznego przez podmioty indywidualne jest nabycie certyfikatów lub jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. Wybierane zatem są te fundusze inwestycyjne, których strategia zakłada lokowanie kapitału na rynkach zagranicznych. Ten sposób inwestowania pozwala na ominięcie większości barier inwestowania zagranicznego. Ryzyko, na które dalej narażone są podmioty, to ryzyko walutowe.

Inwestować za granicą można także poprzez nabywanie Exchange Traded Funds. Są to dokumenty opiewające na papiery wartościowe wchodzące w skład wybranego indeksu i składem walorów idealnie go odzwierciedlające (Nawrot 2007). Strategia inwestycyjna ETF jest zatem *stricte* pasywna, a wyniki odzwierciedlają zmiany w danym indeksie. Zróżnicowanie funduszy ETF jest duże, co zapewnia możliwość ekspozycji na wiele rynków zagranicznych. Warto także zauważyć, że ETF, jako fundusze o strategii pasywnej, wiążą się z niższymi kosztami, w porównaniu z tradycyjnymi funduszami inwestycyjnymi.

Aby uzyskać ekspozycję na rynki zagraniczne, podmiot indywidualny może także nabyć certyfikaty funduszy *hedge*. Jest to grupa funduszy, która stosuje wiele specjalistycznych strategii inwestycyjnych w celu osiągnięcia zysków przy jednoczesnym ponoszeniu minimalnego ryzyka. Spośród strategii *hedge* z punktu widzenia inwestowania zagranicznego największe znaczenie będą miały fundusze stosujące strategię *emerging markets*, czyli lokowania środków na rynkach wschodzących.

Inną formą dokonania inwestycji zagranicznej jest nabycie akcji zagranicznej spółki notowanej na krajowej giełdzie papierów wartościowych. Przy czym nie zawsze jest to możliwe, gdyż tylko niewielka liczba zagranicznych spółek jest notowana na giełdach innych niż rodzima. Najwięcej tego typu instrumentów notuje się na giełdzie w Londynie oraz w Nowym Jorku.

2. Dostępne w Polsce formy inwestowania dla podmiotu indywidualnego

Zarówno w literaturze, jak i w praktyce coraz więcej uwagi poświęca się inwestycjom zagranicznym. Dotyczy to także rynku polskiego. Wśród inwestorów wzrasta świadomość korzyści, jakie daje inwestowanie w krajach innych niż Polska. Dotyczy to zwłaszcza rynków rozwijających się. To bowiem właśnie na tych rynkach istnieje możliwość uzyskania ponadprzeciętnych stóp zwrotu z inwestycji. Wiele państw zaliczanych do krajów rozwijających się pochodzi z obszaru Azji. Niewątpliwie najważniejszym z tych krajów są Chiny, co wynika z ich szybkiego tempa wzrostu gospodarczego w ostatnich latach oraz przede wszystkim potencjału ekonomicznego. Do innych azjatyckich krajów rozwijających się, w których warto lokować kapitał ze względu na szybki rozwój, zalicza się Indie, Koreę Południową, Tajlandię, Malezję (Kozuń-Cieślak 2009). Ważnymi rynkami inwestycyjnymi w Azji są także rozwinięte rynki Japonii i Singapuru. Z punktu widzenia inwestora indywidualnego, znaczenie ma nie tylko to czy kraj się rozwija, ale również, czy istnieje możliwość dokonywania inwestycji w tymże kraju. Z tego punktu widzenia kluczowe znaczenie ma istnienie w danym kraju sprawnie działającej giełdy papierów wartościowych. Zatem przy prezentacji możliwości inwestycji podmiotów indywidualnych w regionie Azji skoncentruję się na tych państwach, które mają dobrze rozwinięty rynek giełdowy. Wśród nich są Japonia, Chiny, Indie, Tajlandia, Korea Południowa i Singapur.

2.1. Polskie fundusze inwestycyjne

W Polsce na koniec kwietnia 2009 r. zarejestrowanych było łącznie ponad 500 funduszy inwestycyjnych (IZFA 2010b). Spośród nich wyróżnić można kilka, których strategia koncentruje się na lokowaniu środków w krajach azjatyckich.

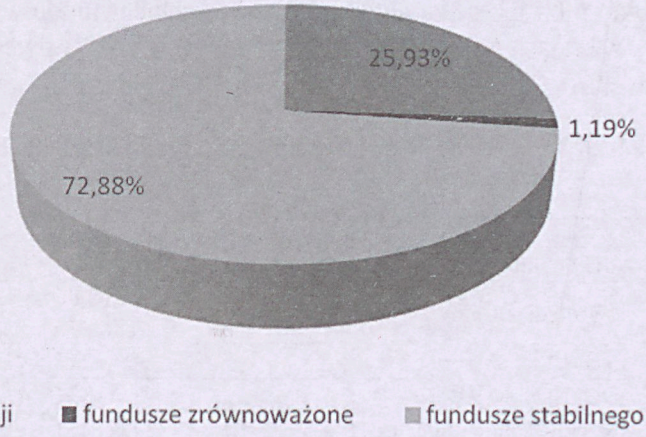
Zalicza się do nich fundusze akcji krajów azjatyckich, fundusze zrównoważone inwestujące w krajach Azji oraz fundusze stabilnego wzrostu inwestujące w krajach azjatyckich.

Tabela 1. Polskie fundusze inwestujące kapitał na rynkach azjatyckich

Typ funduszu	Nazwa	TFI	Aktywa (w PLN)
Fundusze akcji	AIG Subfundusz Akcji Chińskich i Azjatyckich	AIG TFI	74 531 789
	DWS Indie i Chiny	DWS POLSKA TFI	14 612 982
	ING (L) Japonia	ING TFI	396 362
	ING (L) Nowej Azji	ING TFI	234 291
	ING FIO Chiny i Indie USD	ING TFI	38 062 351
	Novo SFIO (Japoński) w likiwidacji	Opera TFI	100 914
	Pioneer Akcji Rynków Dalekiego Wschodu	Pioneer Pekao TFI	74 230 539
	PKO Japońskiego Rynku Akcji	PKO TFI	1 982 375
	PKO Małych Spółek Japońskich JPY	PKO TFI	51 604 524
	Subfundusz Allianz Akcji Azji i Pacyfiku	TFI Allianz	1 103 396
Fundusze zrównoważone	AIG Subfundusz Zrównoważony Azjatycki	AIG TFI	11 807 537
Fundusze stabilnego wzrostu	Pioneer Dochodu i Wzrostu Regionu Pacyfiku	Pioneer Pekao TFI	202 228 370
	Pioneer Dochodu i Wzrostu Rynku Chińskiego	Pioneer Pekao TFI	411 855 384
	KBC DALEKOWSCHODNI FIZ	KBC TFI	70 436 228
	KBC Rynków Azjatyckich FIZ	KBC TFI	37 511 996

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych IZFA, (2010).

Analizując dostępne polskie fundusze inwestycyjne, można zauważyć, że kapitał lokowany jest przede wszystkim w Chinach, Japonii i Indiach. Niestety, nie istnieją wystarczająco szczegółowe dane, ale można przypuszczać, że większość zainwestowanego kapitału jest w Chinach. Wynika to z kilku czynników. Po pierwsze, rynek chiński, a wraz z nim giełda chińska, rozwijał się bardzo dynamicznie w ostatnich latach. Jest to wyraźna różnica w stosunku np. do Japonii, gdzie zarówno gospodarka, jak i giełda znajdowały się w stagnacji. Po drugie, na giełdzie w Chinach notowanych jest wiele spółek o bardzo dobrych perspektywach rozwoju, a jednocześnie, co ważne, wysokiej płynności. Przy obecnej wysokości aktywów funduszy lokujących w Azji inwestycja w większość spółek chińskich może być dokonana bez ryzyka związanego z wpływem takiego zlecenia na kurs akcji. Po trzecie, istotnym czynnikiem jest również kurs juana. Jest on sztywno powiązany z dolarem amerykańskim, co powoduje zmniejszenie ryzyka walutowego.

Rysunek 1. Udział poszczególnych rodzajów funduszy w całości aktywów funduszy azjatyckich

Źródło: jak w tabeli 1

Aktywa zgromadzone w funduszach azjatyckich na 31.12.2010 r. wynoszą łącznie 990,7 mln PLN, co stanowi 1,07% aktywów funduszy w Polsce. Widać zatem, że fundusze inwestujące w regionie Azji i Pacyfiku stanowią niszę, którą zainteresowana jest tylko niewielka grupa osób. Niski udział w całości aktywów może też wynikać z otoczenia rynkowego. Od 2007 r. na giełdach światowych dominują spadki, co przekłada się na odpływy kapitału z funduszy inwestycyjnych, zwłaszcza tych związanych z większym ryzykiem, a więc także azjatyckich. Warto również zauważyć, że większość z obecnie istniejących funduszy azjatyckich została utworzona w ostatnich 2–3 latach. Zatem upłynął zbyt krótki czas, przy dodatkowo niesprzyjających warunkach rynkowych, aby fundusze te zebrały więcej kapitału.

Wydaje się, że z punktu widzenia podmiotu indywidualnego polskie fundusze oferują pewne możliwości lokowania kapitału na rynku azjatyckim. Najwięcej jest funduszy akcyjnych, choć trzeba zauważyć, że aktywa niektórych z nich są bardzo małe i nie przekraczają 1 mln PLN. Największe aktywa zgromadzone są w funduszach stabilnego wzrostu, których strategia zakłada lokowanie kapitału zarówno w instrumenty udziałowe, jak i dłużne.

2.2. Zagraniczne fundusze inwestycyjne

Na polskim rynku oferowane są również fundusze zagraniczne. Zwykle są to fundusze zarejestrowane w Luksemburgu, co pozwala na minimalizację obciążeń podatkowych. Dystrybucja jednostek tych funduszy odbywa się poprzez oddziały banków, które z nimi współpracują, lub za pośrednictwem firm doradztwa finansowego. Warto zwrócić uwagę na to, że opłaty za zarządzanie w przypadku zagranicznych funduszy

Tabela 2. Zagraniczne fundusze inwestycyjne dostępne na polskim rynku

Fundusz inwestycyjny	Waluta wyceny
Franklin Asian Flex Cap Fund	USD
Franklin India Fund	USD/EUR
Franklin Templeton Japan Fund	USD/EUR
Templeton Asian Growth Fund	USD/EUR
Templeton Asian Bond fund	USD/EUR
Templeton Asian Smaller Companies Fund	USD/EUR
Templeton China Fund	USD
Templeton Korea Fund	USD
Templeton Thailand Fund	USD
HSBC GIF Asia ex Japan Equity	USD
HSBC GIF Asia ex Japan Equity Smaller Companies	USD
HSBC GIF Asia ex Japan Freestyle	USD
HSBC GIF Asia Pacific ex Japan Equity High Dividend	USD
HSBC GIF Chinese Equity	USD
HSBC GIF Hong Kong Equity	USD
HSBC GIF Indian Equity	USD
HSBC GIF Japanese Equity	JPY
HSBC GIF Korean Equity	USD
HSBC GIF Singapore Equity	USD
HSBC GIF Taiwan Equity	USD
HSBC GIF Thai Equity	USD
WIOF Central Asian Opportunities Fund	USD
WIOF China Performance Fund	USD
WIOF South-East Asia Performance Fund	USD
WIOF India Performance Fund	USD
WIOF Pakistan Performance Fund	USD
BGF Asian Dragon Fund	USD/EUR/GBP
BGF Asia Pacific Equity Income Fund	USD
BGF China Fund	USD
BGF India Fund	USD/EUR
BGF Japan Fund	JPY/EUR/USD
BGF Japan Small & MidCap Opportunities Fund	JPY/EUR/USD
BGF Japan Value Fund	JPY/EUR/USD
BGF Pacific Equity Fund	USD/EUR/GBP
BGF Asian Tiger Bond Fund	USD
Robeco Chinese Equities (EUR)	EUR
Robeco MultiManager Asia-Pacific Equities (EUR)	EUR
Legg Mason Asia Pacific (ex Japan) Fund	USD/EUR
Legg Mason Japan Equity Fund	USD/EUR

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze stron internetowych Franklin Templeton, HSBC, WIOF, Blackrock, Skarbiec, Legg Mason, http://www.franklintempleton.pl/pdf/full_prospectus_1109.pdf, http://services.assetmanagement.hsbc.pl/fundspl/tiles/display?def=fonds.equity-pl, http://www.wiof.eu/pl/funds/ http://www.blackrock.pl/IndividualInvestors/FundCentre/Tools/FundFinder/index.htm?listtype=overview&fund=&product=6&assettype=, http://www.skarbiec.biz/inwestycyjne-fundusze/robeco/, http://www.leggmason.pl/Image/File/fundusze_zagraniczne/2009_09_18_fundusze_zagraniczne.pdf [dostęp:. 20.01.2010]

są znacznie niższe niż w przypadku polskich instytucji. Wysokie są jednak opłaty manipulacyjne związane z nabyciem jednostek. Co więcej, określona jest minimalna wartość pierwszej wpłaty. Jej wysokość jest zróżnicowana w zależności od kategorii jednostek uczestnictwa. Średnia wartość wynosi 1000–5000 EUR lub USD. W przypadku niektórych funduszy wymagana wielkość wpłaty może być znacznie większa[1].

Choć oferta funduszy zagranicznych w Polsce jest dla inwestorów ciekawa, warto zaznaczyć, że liczba funduszy dostępnych w kraju jest znacznie mniejsza niż na Zachodzie. Wiele znanych funduszy jest w Polsce zupełnie nieobecnych, np. Jyske czy Schroders.

Fundusze zagraniczne wyceniane są najczęściej w USD. Oznacza to, że inwestor narażony jest na ryzyko walutowe związane z przeliczeniem wartości jednostki uczestnictwa z waluty obcej na walutę krajową.

2.3. Exchange Traded Funds

W Polskim prawie nie występuje pojęcie Exchange Traded Funds. Niezależnie jednak od prawnej definicji, nie występują w Polsce fundusze, których strategia byłaby podobna do funduszy ETF, jakie istnieją na rynkach zachodnich. Podmiot indywidualny z Polski, który chciałby lokować środki za pośrednictwem ETF, mógłby to zrobić jedynie poprzez nabycie ETF na zagranicznej giełdzie, np. w Nowym Jorku bądź Londynie.

2.4. Fundusze hedge

Podobnie jak w przypadku ETF, w polskim prawie nie ma pojęcia funduszu hedge. W zakresie stosowanych strategii można jednak wyróżnić kilka polskich funduszy inwestycyjnych, które działają podobnie do funduszy hedge. Jednak żaden z tych funduszy nie dokonuje inwestycji wyłącznie na rynku azjatyckim. Ich strategie zakładają możliwość inwestowania na wszystkich rynkach giełdowych. Udział inwestycji na rynkach azjatyckich jest relatywnie niewielki, ale co istotne, waha się w zależności od aktualnej sytuacji rynkowej. Ponadto ze względu na koszty oraz dostęp do informacji kapitał lokowany jest przede wszystkim w Chinach i Japonii.

W Polsce dostępne są zagraniczne fundusze inwestycyjne, z których część stosuje strategie podobne do charakterystycznych dla funduszy hedge. Jednak z punktu widzenia formy prawnej, są to zwykłe fundusze inwestycyjne. Zostały one przedstawione w części dotyczącej polskich funduszy inwestycyjnych.

[1] Na przykład jednostki uczestnictwa klasy I funduszy Templeton wymagają pierwszej wpłaty w wysokości 5 milionów USD zob. http://www.franklintempleton.pl/pdf/full_prospectus_1109.pdf [dostęp: 20.01.2010].

2.5. Spółki zagraniczne

Z danych Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) wynika, że na polskiej giełdzie papierów wartościowych są notowane 24 spółki zagraniczne. Jednak żadna z nich nie jest spółką z kraju azjatyckiego. Większość z nich to spółki polskie zarejestrowane za granicą lub spółki z krajów europejskich (np. Austria, Czechy, Ukraina) (GPW 2010a).

2.6. Strukturyzowane certyfikaty depozytowe

Jednym z dostępnych instrumentów inwestowania na rynkach Azji są strukturyzowane certyfikaty depozytowe (SCD) notowane na GPW. 15.06.2009 r. notowany był między innymi certyfikat strukturyzowany o symbolu RCNIKAOPEN (GPW 2010b). Są to certyfikaty wyemitowane przez Raiffeisen Centrobank AG, których wartość odzwierciedla wartość indeksu Nikkei 225 (GPW 2010b). Zatem certyfikat ten pozwala na lokowanie kapitału w 225 największych spółkach japońskich wchodzących w skład indeksu Nikkei. Instrument ten jest notowany na GPW od 9.07.2008 r. Jest on wyceniany w polskiej walucie. Walutą bazową dla wyceny jest jednak EUR, podczas gdy indeks Nikkei 225 wyceniany jest w JPY. Zatem na cenę tego certyfikatu wpływ ma nie tylko zmiana indeksu Nikkei 225, ale również zmiany kursu walutowego zarówno JPY/EUR, jak i EUR/PLN. Istotne jest również to, że płynność certyfikatu na GPW, niestety, jest niewielka. Średni dzienny wolumen wyniósł na koniec 2008 r. tylko 16 sztuk (GPW 2010c).

Z punktu widzenia inwestora indywidualnego, lokowanie kapitału za pośrednictwem tego certyfikatu wiąże się z koniecznością ponoszenia ryzyka rynkowego (zmiany indeksu Nikkei 225) oraz ryzyka walutowego. Możliwość nabywania certyfikatów na GPW pozwala jednak uniknąć wielu problemów związanych z inwestycjami zagranicznymi, przede wszystkim niższe są koszty transakcyjne oraz nie ma konieczności posiadania wiedzy w zakresie uregulowań prawnych i podatkowych obowiązujących w Japonii.

2.7. Ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe

Jedną z możliwości pośredniego inwestowania na rynkach azjatyckich są ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe, nazywane także ubezpieczeniami *unit-linked*. Zgodnie z Ustawą z 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Ustawa 2003) jest to polisa ubezpieczeniowa na życie. Tym, co ją wyróżnia jest to, iż ze składki ubezpieczeniowej następuje wydzielenie tej części, która tworzy fundusz kapitałowy. Jest ona następnie inwestowana zgodnie z przyjętą strategią w jednostki funduszy inwestycyjnych. Co ważne, ubezpieczający ma możliwość decydowania, jak środki z funduszu kapitałowego będą lokowane. Obecnie wiele zakładów ubezpieczeń, które oferują tego typu polisy, zachęca klientów do samodzielnego podejmowania decyzji, oferując szeroki wybór dostępnych funduszy inwestycyjnych. Z punktu

widzenia inwestora, czyli ubezpieczającego, lokowanie środków poprzez zakup ubezpieczenia typu *unit-linked* wiąże się z kosztami obejmującymi zarówno koszty zarządzania pobierane przez fundusze inwestycyjne, w które lokowane będą środki, jak i koszty zarządzania zakładu ubezpieczeń. Ważną zaletą jest jednak możliwość uniknięcia zapłaty podatku od osiąganych zysków. Wypłaty z tytułu świadczeń ubezpieczeń na życie lub majątkowych są zwolnione z podatku.

Tabela 3. Fundusze inwestycyjne lokujące w Azji, dostępne w ramach ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych

Towarzystwo ubezpieczeń	Nazwa funduszu inwestycyjnego	Waluta wyceny
AEGON	BlackRock Asian Dragon	EUR
	BlackRock Asian Dragon	USD
	BlackRock Japan Small&MidCap Opportunities Fund	USD
	BlackRock Japan Small&MidCap Opportunities Fund	EUR
	Franklin India	EUR
	Franklin India	USD
	HSBC Indian Equity	USD
	HSBC Chinese equity	USD
	JPMorgan Pacific Equity Fund	USD
	Schroder Korean Equity	USD
	Schroder Pacific Equity	EUR
	Schroder Pacific Equity	USD
	Templeton Asian Growth	EUR
	Templeton Asian Growth	USD
	Templeton China Fund	USD
TU Allianz	Prosperita Strategia Azjatycka	PLN
Amplico Life	AFK Akcji Chińskich i Azjatyckich	PLN
TU ING	UFK Invest Japan	PLN
Nordea	Nordea Dalekowschodnich Akcji Plus	PLN
	HSBC Akcji Azjatyckich z wyłączeniem Japonii	PLN
	Fidelity Akcji Chińskich	PLN
	Fidelity Akcji Indyjskich	PLN
	HSBC Akcji Japońskich	PLN
	HSBC Akcji Japońskich z wyłączeniem Japonii Typu E	PLN
AXA	PKO Japońskiego Rynku Akcji	PLN
	Pioneer Dochodu i Wzrostu Rynku Chińskiego	PLN

AXA posiada w ofercie także fundusze Templeton Asian Growth i HSBC Indian Equity. Jednak ponieważ są one dostępne także w Aegon, nie zostały zawarte w tabeli.
Źródło: Gazeta Giełdy Parkiet nr 15 z 20.01.2010.

W ramach ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych dostępnych jest więcej funduszy niż w przypadku rynku krajowego. Występują tu zarówno fundusze inwestycyjne krajowe, jak i zagraniczne. Przy tym warto zauważyć, że wycena funduszy jest dokonywana nie tylko w PLN, ale w przypadku zagranicznych funduszy w EUR lub USD. Lokując zatem kapitał w fundusze zagraniczne, inwestor jest narażony na ryzyko walutowe.

Ponadto, podobnie jak w przypadku funduszy krajowych, można zauważyć, że najczęściej strategie opierają się na lokowaniu kapitału w Chinach, Indiach i Japonii.

Zakończenie

Lokowanie środków finansowych na rynkach azjatyckich jest jedną z możliwości poszerzenia zakresu inwestycji podmiotów indywidualnych. Na rynkach zachodnich dostępnych jest wiele instrumentów finansowych pozwalających na inwestowanie w krajach Azji i Pacyfiku. W Polsce dostępność instrumentów jest ograniczona. Największa różnorodność i najszersze spektrum możliwości występuje w zakresie funduszy inwestycyjnych oraz ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych.

Bibliografia

Antkiewicz S. Kalinowski M. (red.) (2008), *Innowacje finansowe*, CeDeWu, Warszawa.

Centrum funduszy, http://www.blackrock.pl/IndividualInvestors/FundCentre/Tools/FundFinder/index.htm?listtype=overview&fund&product=6&assettype=, [dostęp: 20.01.2010].

Ferreira C. (2008), *Financial systems and economic growth – a review of the literature* w: M. Iwanicz-Drozdowska, K. Znaniecka, red., *Finance and Real economy – selected research and Policy issues,* Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Katowice.

Francis J.C. (2000), *Inwestycje. Analiza i zarządzanie*, WIG-Press, Warszawa.

Fundusze Robeco, http://www.skarbiec.biz/inwestycyjne-fundusze/robeco/, [dostęp: 20.01.2010].

Gazeta Giełdy Parkiet nr 15 z 20.01.2010.

GPW (2010a), Wskaźniki rynkowe. http://www.gpw.pl/zrodla/gpw/spws/spws1/wskznapl.html, [dostęp:20.01.2010].

GPW (2010b), Certyfikaty strukturyzowane. http://www.gpw.pl/gpw.asp?cel=inwestorzy&k=114&i=/papierywartosciowe/strukturyzowane/cert_RCB&sky=1, [dostęp:20.01.2010].

GPW (2010c), Certyfikaty strukturyzowane. http://www.gpw.pl/zrodla/informacje_gieldowe/statystyki/pdf/roczne/2008R.pdf, [dostęp: 20.01.2010].
HSBC Global Investment Funds Akcyjne, http://services.assetmanagement.hsbc.pl/fundspl/tiles/display?def=fonds.equity-pl, http://www.wiof.eu/pl/funds/, [dostęp: 20.01.2010].
IZFA (2010a), Aktywa funduszy inwestycyjnych, http://www.izfa.pl/pl/index.php?id=10093, [dostęp:20.01.2010].
IZFA (2010b), Raport o przepływach 31.12.2009 http://www.izfa.pl/files_user/rap_mies/%282010-01-18%29FUNDskaner_fi_sprzedaz%20%282%29.pdf, [dostęp: 20.01.2010].
Kozuń-Cieślak G. (2009), *Emerging market economies as fdi host countries during the financial and economic crisis*, w: D. Zarzecki, red., *Zarządzanie Finansami. Aktualne wyzwania teorii i praktyki*, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin.
Nawrot W. (2007), *Exchange Traded Funds (ETF)*, CeDeWu, Warszawa.
Prospekt informacyjny, http://www.franklintempleton.pl/pdf/full_prospectus_1109.pdf. [dostęp: 20.01.2010].
Reilly F.K., Brown K.C. (2001), *Analiza inwestycji i zarządzanie portfelem*, PWE, Warszawa.
Solnik B., McLeavey D. (2009), *The case for international diversification* w: *Portfolio Management, Study sessions 6-8, CFA Program Curriculum Volume 3 level III 2009*, Pearson Custom Publishing, Boston.
Ustawa (2003), Ustawa z 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, DzU nr 124, poz. 1151.
Wycena,http://www.leggmason.pl/Image/File/fundusze_zagraniczne/2009_09_18_fundusze_zagraniczne.pdf, [dostęp: 20.01.2010].

THE AVAILABILITY OF INDIRECT INVESTING IN THE ASIA AND PACIFIC REGION TO POLISH INDIVIDUAL INVESTOR

Summary

Financial instruments that allow investing in the shares of domestic and European companies are widely available in the polish capital market. However, in the last few years the highest returns were achieved by the Asian stock exchanges, particularly the Chinese one. Allocating capital to the shares listed in China or Hong Kong could secure higher returns than that available in other regions of the world. The aim of this paper is to analyze the accessibility and variety of instruments offered to polish investors that enable them to invest in the companies listed in the region of Asia and Pacific. The main sources used were the statistics provided by financial literature and materials issued by capital institutions such as Warsaw Stock Exchange or the Chamber of Fund and Asset Management. On the basis of the analysis it can be stated that the number and variety of analyzed instruments is lim-

ited. There is no Exchange Traded Funds and Hedge Funds exposed to the Asian market available. Similarly, there are no companies listed at the Warsaw Stock Exchange that are registered in Asia or have their primary business activity there. However there exist 15 polish mutual funds as well as 26 unit linked investment funds allocating capital to Asian markets. The foreign investment funds is the group of instruments that offer the greatest variety and accessibility.